

FEM CAL·LIGRAMES?

Sabeu que són els cal·ligrames?

A continuació teniu un conte que ho explica una mica.

Cal·ligrama

LA JANA I ELS CAL·LIGRAMES

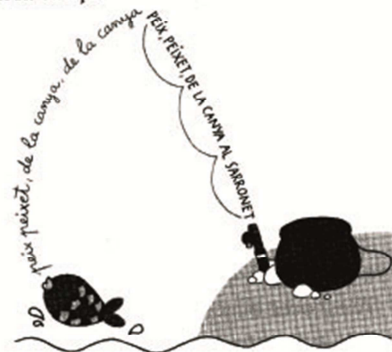
La petita Jana no podia recordar què deia la cançó que li havien ensenyat a l'escola.

—Parla d'un peix, un peix petit, i una canya per pescar-lo i..., no sé què més.

Aleshores el seu germà Marc es va recordar de la cançó que havia après ell, quan era petit i anava al mateix curs que ara feia la Jana. Tot decidit va agafar llapis i paper, i va escriure-li la cançó de manera que totes les paraules formaven el dibuix d'una canya de pescar... Ah, i hi va fer dos dibuixets perquè s'orientés bé.

Aleshores li va donar el paper tot dient-li:

—Té, perquè et sigui més fàcil recordar què diu la cançó.

—Ui! Així sí que és fàcil d'aprendre! —va exclamar la nena.

Al cap de pocs dies la Jana va arribar de l'escola dient tota eufòrica:

—Han guanyat els Estels de Paper! És el nom que jo havia proposat!

—De què parles? —li va preguntar l'Ariadna, la seva germana gran.

—Doncs de què vols que parli?, del nom de la classe.

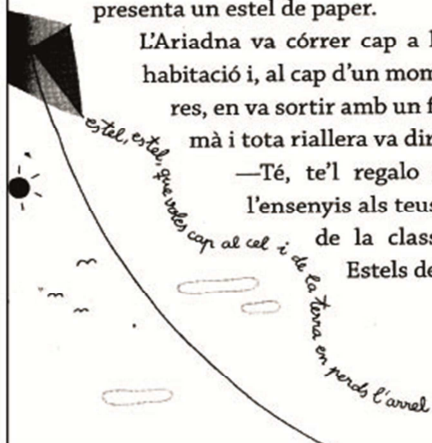
—Ah! —va fer l'Ariadna—. Així que us direu Estels de Paper?

—Sí, sí! —va respondre més que contenta la Jana.

—Doncs mira quina casualitat! —va afegir la seva germana—. Avui a l'escola hem escrit cal·ligrames i jo n'he fet un que representa un estel de paper.

L'Ariadna va córrer cap a la seva habitació i, al cap d'un moment de res, en va sortir amb un full a la mà i tota riallera va dir:

—Té, te'l regalo perquè l'ensenyis als teus amics de la classe dels Estels de Paper.

—Oh! És un estel que està volant. Com tiba el fil! —va exclamar la Jana—. I això és la cua, oi? Està feta de paraules! Què expliquen?

I l'Ariadna, amb molta il·lusió i força paciència, va llegir les paraules en veu alta i li va explicar el significat del text que ella mateixa havia inventat.

Just després que l'Ariadna fes aquell aclamament, la Jana va dir:

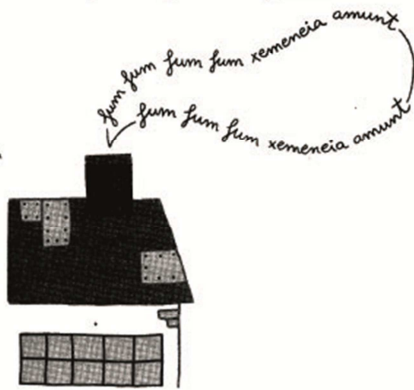
—Doncs jo també vull fer un dibuix amb paraules. Jo ja sé escriure.

—I quin dibuix vols fer? —li va preguntar el Marc.

La pregunta la va desconcertar una mica, però no va desistir del seu propòsit. Va començar a mirar al seu voltant i res, no li venia la inspiració. Després va mirar per la finestra i... No li va caldre gaire estona per decidir-se. Finalment va exclamar:

—Ja ho sé. Tinc una bona idea: el fum de la xemeneia d'aquella fàbrica d'allà, al final del poble. Mira com puja cap al cel!

I va començar a escriure la paraula «fum» moltes vegades, cargolant-la, enfilant-la amunt i una mica inclinada cap a un cantó, tal com, des de la finestra, ella veia el fum que pujava empès pel vent. I entre tots tres van completar aquest cal·ligràma.

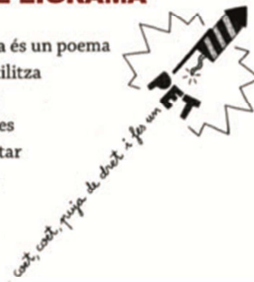

I així va ser com tots tres germans van aprendre a jugar amb els mots, tot donant-los forma segons el moviment que representen.

I conte contat, aquesta història de cal·ligrames s'ha acabat.

CAL·LÍGRAMA

El cal·ligràma és un poema visual que utilitza la disposició de les paraules per representar el contingut del poema o de l'escribit.

Característiques, origen i història dels cal·ligrames

- **Els cal·ligrames són** poemes visuals en els que les paraules "dibuixen" o conformen un personatge, un animal o qualsevol objecte imaginable.
- La **paraula cal·ligràma** prové de la combinació entre dues paraules gregues 'kállos' (bellesa) i grammé (traç).
- El contingut del poema i la representació gràfica van junts.
- Els cal·ligrames ens recorden que les paraules no sols es poden llegir, també es poden mirar. Tenen forma, color, textura...Així, a més de l'escriptura podem trobar molts cal·ligrames en la pintura; els dos arts es fonen.
- **Origen:** Simmias de Rodas (segle III a.C.) és el primer poeta grec que es coneix que va utilitzar el cal·ligràma.
- **Representants més famosos:**
 - Trobem molts exemples de cal·ligrames en cultures molt distintes de l'antiguitat, com la hindú, l'àrab i l'hel·lenística

- El poeta avantguardista francès Guillaume Apollinaire va ser un famós creador de cal·ligrames, i els va posar de moda a principis del segle XX.
- En la literatura anglesa, hi ha Lewis Carroll.
- Dins la **literatura catalana** destaquen Joan Salvat-Papasseit i Joan Brossa.

Cóm crear un cal·ligrama.

Actualment hi ha la possibilitat d'elaborar cal·ligrames de tot tipus manual o digital.

Els següents passos són un exemple de la creació d'un cal·ligrama manual.

PASSOS:

1. Primerament es partirà d'una idea: una paraula, una expressió, un objecte que haurem de transformar en imatge i després en poesia.
2. Començarem amb un dibuix sobre paper que representi la idea original, o bé la idea que ens suggereixi el poema, (no necessàriament el poema sencer, pot ser un fragment o estrofa)
3. Seguidament s'escriurà el poema seguint el contorn del mateix o omplint el seu perfil de manera que els versos no sobrepassin el contorn fixat pel dibuix.
4. Finalment esborrarem els traços de llapis amb el qual es van fixar les vores del dibuix per deixar només visibles les paraules i els versos que conformen el cal·ligrama.

Ara que ja saps una mica el que és un cal·ligrama, mans a la feina!

- Pensa sobre el tema que vols treballar.
- Pots fer primer la poesia o el dibuix, com et vagi més bé.
- Quan ja ho tinguis clar, pots començar a fer la teva obra d'art.
- El treball pot ser en blanc i negre o amb colors. Com tu vulguis.

Us afegim una pàgina web on podeu veure cal·ligrames fets per nens i nenes de cicle mitjà, per poder agafar idees, però no per copiar.

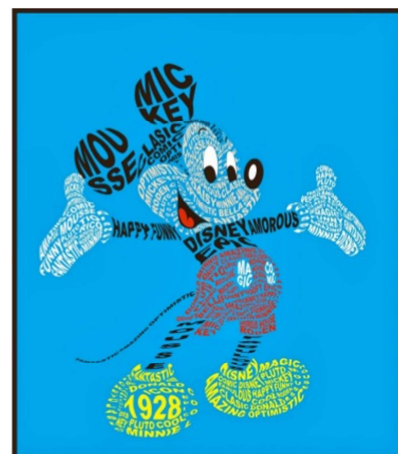
https://es.slideshare.net/enriccalvet/calligramas-9840531?next_slideshow=1

I a continuació algunes imatges.

JOAN SALVAT-PAPASSEIT

LES FORMIGUES (calligrama i collage)
camin de sol - per les flors antigues - ones formigues

Aquest treball ha d'estar acabat el dia 15 d'abril. Si ja hem tornat a l'escola ens l'haureu d'entregar presencialment, sinó és així, l'haureu d'enviar per correu als mestres(arafols6@xtec.cat, jrico2@xtec.cat) o fer una foto i enviar-lo a l'Anna per watsap (696 96 56 90)

Els tutors en farem un power point per penjar a la pàgina web per Sant Jordi.

Joan i Anna